

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Шершель Ольга Вікторівна**,
1976 року народження, громадянка України
освіта вища: у **1999** році закінчила Київський університет імені Тараса Шевченка за спеціальністю «Правознавство».
На сьогодні головний консультант Директорату правової політики Офісу Президента України.
З серпня 2022 року аспірант кафедри теорії, історії та філософії права Національної академії внутрішніх справ, виконала акредитовану освітньо-наукову програму Національної академії внутрішніх справ.
Разова спеціалізована вчена рада утворена наказом Національної академії внутрішніх справ від «01» вересня 2025 року № 1152, у складі:

Голови разової
спеціалізованої вченої
ради -

Сергія Халука, доктора юридичних наук, доцента, завідувача кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ.

Рецензентів -

Ольги Антіпової, кандидата філософських наук, старшого дослідника, завідувача редакційно-видавничого відділення відділу організації наукової діяльності Національної академії внутрішніх справ;

Олени Шкуратенко, кандидата юридичних наук, доцента, професора кафедри теорії, історії та філософії права навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ.

Офіційних опонентів -

Ольги Балинської, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри теорії, історії та конституційного права навчально-наукового інституту права та правоохоронної діяльності Львівського державного університету внутрішніх справ;

Вікторії Вовк, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри теорії та історії держави та права Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова.

на засіданні «22» жовтня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань «Право» **Шершель Ользі Вікторівні** на підставі публічного захисту дисертації «Філософсько-правові засади обмеження прав і свобод людини» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано в Національній академії внутрішніх справ, МВС України, м. Київ.

Науковий керівник – **Наталія Кушакова-Костицька**, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії, історії та філософії права навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Робота є першим комплексним аналізом філософсько-правових засад обмеження прав і свобод людини в межах інтегративних понять сутності права чи свободи людини та «образ людини». У дисертації на основі системного вивчення проблем наукового, нормативного та практичного характеру запропоновано визначення сутності права чи свободи людини, форм обмеження прав і свобод людини та їх класифікацію, вимог до правомірного обмеження прав і свобод людини. У результаті дослідження обраної теми здобувачем особисто отримано низку нових положень, які виносяться на захист, зокрема:

вперше доведено, що для вирішення питання щодо правомірності обмеження прав і свобод людини необхідне виокремлення їх сутності, враховуючи «образ людини». «Образ людини» формують конституційні цінності, зокрема, положення Основного Закону України, які закріплюють права і свободи людини. Конституція України не є повністю нейтральною у ціннісному визначенні прав і свобод людини: обмеження одних прав і свобод людини здійснюється у зв'язку з необхідністю реалізації/захисту інших, забороняється обмеження окремих прав і свобод в умовах воєнного та надзвичайного стану тощо. З огляду на це «образ людини» дає змогу визначити місце права чи свободи людини в системі інших прав і свобод. Сутність прав і свобод людини формалізується у їх змісті та обсязі;

вперше доведено, що обраний в основу політичної та правової системи держави підхід до встановлення прав і свобод людини, який базується на позитивістському підході, і відсутність дієвих демократичних інститутів може призвести до утвердження тоталітарного режиму;

вперше доведено необхідність під час дослідження теми обмеження прав людини застосовувати методи, характерні як для природного, так і позитивістського праворозуміння;

вперше доведено, що вибір форми обмежень прав і свобод людини обумовлений метою запровадження таких обмежень, акцентовано на важливості своєчасної зміни «застарілої» форми на нову, залежно від обставин (економічних, соціальних, природних та інших чинників);

вперше запропоновано виокремити як окрему форму обмеження прав і свобод людини – скасування складового конституційного права людини, не конкретизованого в Конституції України;

вперше обґрунтовано, що обмеження прав і свобод першого покоління (особистих і політичних), а також права власності має здійснюватися передусім з огляду на необхідність «мінімального втручання у реалізацію цього права (свободи)»; соціально-економічних прав і свобод – з дотриманням принципу «забезпечення обов'язкового мінімального рівня».

За своїм змістом дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами), Вимогам до оформлення дисертації, затверджених наказом міністерства освіти та науки України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами) та Порядку присудження ступеня

доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

Здобувачка має десять наукових публікацій, серед яких: шість статей у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, три тези наукових доповідей, опублікованих за результатами участі в науково-практичних конференціях. У наукових публікаціях у повній мірі обґрунтовуються отримані наукові результати відповідно до поставленої мети:

1. Шершель О. В. Обмеження прав публічних службовців: проблемні питання. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2022. № 2. С. 103–108. DOI: <https://doi.org/10.33270/02222402.103>. URL: <https://philosophy.navs.edu.ua/index.php/philosophy/article/view/1520/1514>.

2. Шершель О. В. Обмеження прав людини: філософсько-правовий аспект *Філософські та методологічні проблеми права*. 2023. № 1 (25). С. 180–186. DOI: <https://doi.org/10.33270/01232502.180> URL: <https://philosophy.navs.edu.ua/index.php/philosophy/article/view/1559>.

3. Шершель О. В. Методологічні підходи у дослідженні обмежень прав людини. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2023 № 2. С. 136–143. DOI: <https://doi.org/10.33270/02232602.136> URL: <https://philosophy.navs.edu.ua/index.php/philosophy/article/view/1614>

4. Шершель О. В. Обмеження прав людини в інтересах держави в тоталітарних державах як вияв позитивістської концепції праворозуміння. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2024. № 1. С. 133–141 DOI: <https://doi.org/10.33270/01242702.133>. URL: <https://philosophy.navs.edu.ua/index.php/philosophy/article/view/1630>.

5. Шершель О. В. Обмеження прав і свобод людини за формою. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2024. № 2. С. 106–115 DOI: <https://doi.org/10.33270/02242802.106> URL: <https://philosophy.navs.edu.ua/index.php/philosophy/article/view/1660>

6. Шершель О.В. Обмеження прав і свобод людини як прояв законів діалектики. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2024 Вип. 86. С. 294–299. (Серія «Право»). DOI: <https://doi.org/10.24144/23073322.2024.86.1.44>. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/320177>.

У дискусії взяли участь члени разової спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження:

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради, присутні на захисті фахівці:

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, професор, **Вовк Вікторія Миколаївна**, професор кафедри теорії та історії держави і права Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, виступила без зауважень

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, професор **Балинська Ольга Михайлівна**, професор кафедри теорії, історії та конституційного прав навчально-наукового інституту права та правоохоронної діяльності Львівського державного університету внутрішніх справ, виступила без зауважень;

Рецензент – кандидат філософських наук, старший дослідник **Антіпов Ольга Петрівна**, завідувач редакційно-видавничого відділення відділу організації

наукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, виступила без зауважень;

Рецензент – кандидат юридичних наук, доцент **Шкуратенко Олена Володимирівна**, професор кафедри теорії, історії та філософії права навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, виступила без зауважень;

Голова ради – доктор юридичних наук, доцент **Халюк Сергій Олександрович**, завідувач кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ, звернув увагу на необхідності розкриття позиції авторки до розуміння прав та свобод людини через призму цих категорій. Крім цього, бажано було б більш ґрунтовно розкрити права четвертого покоління людини.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» — членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Шершель Ользі Вікторівні** ступінь доктора філософії з галузі знань «Право» за спеціальністю **081 «Право»**

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова
разової спеціалізованої вченої ради

Сергій ХАЛЮК

Підпис засвідчую
с. р. в. ш. ш.
ВІДДІЛЕННЯ РОБОТ З
ВСТАНОВЛЕННЯМ СКЛАДОМ ВІДДІЛУ
НА РОЗВ'ЯЗАННЯ ЗАДАЧ
ДЛЯ
ДОВІДОК
Р. В. Ташев

